

Lag om ändring i rättegångsbalken;

utfärdad den 29 april 2009.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om rättegångsbalken²
dels att i 3 kap. 2 och 8 §§, 10 kap. 20 §, 11 kap. 5 §, 14 kap. 7 a §, 19 kap. 11 §, 21 kap. 2 §, 58 kap. 12 §, rubriken till 3 kap. och rubriken närmast före 54 kap. orden "högsta domstolen" ska bytas ut mot "Högsta domstolen",
dels att nuvarande 3 kap. 5 och 6 §§ ska betecknas 3 kap. 6 och 5 §§,
dels att 3 kap. 4 §, de nya 3 kap. 5 och 6 §§ samt 3 kap. 7 § ska ha följande lydelse,
dels att det i balken ska införas tre nya paragrafer, 3 kap. 5 a, 5 b och 6 a §§, av följande lydelse.

3 kap.

4 §³ I Högsta domstolen ska det finnas fjorton justitieråd eller det högre antal som behövs. Justitieråden ska vara lagfarna. De får inte inneha eller utöva något annat ämbete.

Regeringen förordnar ett av justitieråden att vara Högsta domstolens ordförande.

Högsta domstolen får vara indelad i avdelningar. Om Högsta domstolen är indelad i avdelningar, är Högsta domstolens ordförande även ordförande på en avdelning. Ordförande på annan avdelning är det justitieråd som regeringen förordnar.

När ett justitieråd på grund av sjukdom eller därmed jämförlig omständighet inte kan tjänstgöra i Högsta domstolen, får den som har avgått med ålderspension från sin tjänst som justitieråd förordnas att tillfälligt tjänstgöra som ersättare. Det som i lag eller annan författning föreskrivs om justitieråd ska även tillämpas på ersättare.

¹ Prop. 2008/09:117, bet. 2008/09:JuU16, rskr. 2008/09:213.

² Senaste lydelse av
3 kap. 2 § 1974:573
3 kap. 8 § 1985:934
10 kap. 20 § 1987:747
11 kap. 5 § 1987:747
14 kap. 7 a § 1987:747
21 kap. 2 § 1987:747
58 kap. 12 § 1988:1451.

³ Senaste lydelse 2003:1149. Ändringen innebär bl.a. att femte stycket upphävs.

5 §⁴ Rätten ska, om inte annat följer av andra stycket eller 5 a § andra stycket, bestå av minst fem ledamöter vid prövning av själva saken i

1. mål där prövningstillstånd har beviljats av Högsta domstolen,
2. mål där Högsta domstolen är första domstolsinstans,
3. mål där talan har väckts i hovrätt och överklagande har skett till Högsta domstolen,
4. mål som har överklagats av Justitiekanslern eller av en justitieombudsman,
5. ärenden om resning, återställande av försutten tid eller klagan över domvilla, om prövningen inte är enkel, och
6. ärenden enligt lagen (1957:668) om utlämning för brott.

Om en framställning i ett mål där Högsta domstolen är första domstolsinstans inte innefattar laga skäl för talan eller det annars är uppenbart att talan är ogrundad, får rätten bestå av tre eller fyra ledamöter när dom i målet meddelas utan att stämning har utfärdats.

När Högsta domstolen avger ett sådant yttrande som avses i 2 § lagen (1974:579) om handläggningen av nådeärenden ska rätten bestå av minst tre ledamöter.

5 a § I andra fall än sådana som avses i 5 § beslutar Högsta domstolen för varje mål eller ärende hur många ledamöter som ska ingå i rätten.

Det som sägs i första stycket gäller även vid prövning av

1. frågor om beviljande av prövningstillstånd i hovrätt,
2. frågor om återförvisning av mål till hovrätt, och
3. överklagande av hovrätts avvisningsbeslut som avses i 54 kap. 17 §.

5 b § Fler än sju ledamöter får inte ingå i rätten, om inte annat följer av 6 §.

6 §⁵ Om det vid överläggning till dom eller beslut framkommer att den mening som råder i rätten avviker från en rättsgrundsats eller lagtolkning, som förut varit antagen av Högsta domstolen, får rätten besluta att målet eller, om det är lämpligt, en viss fråga i målet ska avgöras av Högsta domstolen i dess helhet. Ett sådant beslut får också meddelas om det i annat fall är av särskild betydelse för rättstillämpningen att målet eller en viss fråga avgörs av Högsta domstolen i dess helhet.

Om det i olika domar eller beslut av Högsta domstolen har gjort sig gällande mot varandra stridande åsikter i fråga om en viss rättsgrundsats eller lagtolkning, gäller första stycket första meningen endast om rätten finner att den rådande meningen avviker från den dom eller det beslut som meddelades senast.

Första stycket gäller inte mål som angår den som är häktad eller mål som annars enligt särskild föreskrift kräver ett skyndsamt avgörande, om målet inte utan menlig tidsutdräkt kan avgöras av Högsta domstolen i dess helhet.

När ett mål eller en fråga avgörs av Högsta domstolen i dess helhet ska alla justitieråd som inte har förhinder delta i avgörandet.

⁴ Senaste lydelse av tidigare 6 § 2005:195.

⁵ Senaste lydelse av tidigare 5 § 1996:157.

6 a § Om rätten består av fler än två ledamöter och en av dessa får förhinder sedan handläggningen har påbörjats, är rätten ändå domför.

SFS 2009:344

7 §⁶ När Högsta domstolen behandlar en ansökan om resning eller en klagan över domvilla i ett mål som har avgjorts av Högsta domstolen, får inte någon ledamot som deltagit i det tidigare avgörandet ingå i rätten, om ett tillräckligt antal ledamöter ändå finns tillgängligt inom domstolen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2009.

På regeringens vägnar

STEN TOLGFORS

Johan Danelius
(Justitiedepartementet)

⁶ Senaste lydelse 1994:1034.

